

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๐๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๒ ตรี เครื่องแบบสมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร ข้อ ๕ ฉ ข้อ ๕ สัตต และข้อ ๕ อัญญู แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕

“ส่วนที่ ๒ ตริ

เครื่องแบบสมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๕ ฉ เครื่องแบบสมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร ให้มี ๒ ชนิด คือ

- (๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
- (๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๒ ประเภท
 - (ก) เครื่องแบบปกติขาว
 - (ข) เครื่องแบบปกติกากีคือตั้ง

ข้อ ๕ สัตต เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

- (๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีกากี กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพื้นหมวกสีกากี ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ภายในบัวกระหนก ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากี หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักบนสีทองสูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรง
อ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสักกั สายรัดคาง
สีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่
ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพื้นหมวกสักกั หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์
ปักคนสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักกั

แบบที่ ๓ หมวกหนับสักกั ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทอง
ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุม ติดซ้อนกัน มีตราครุฑพ่าห์ภายในบัว
กระหนกสูง ๔.๕ เซนติเมตร ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุม
พับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอพับ สีประเภทสักกัแขนยาวรัดข้อมือ
มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อ
ข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีเสมอกันอยู่ตรงกลางตามทางตั้งกว้าง
๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋
เสื้อชนิดไม่มีแถบกลางกระเป๋และใบปกกระเป๋เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
มุมกระเป๋และมุมปกกระเป๋เป็นรูปตัดพองาม ท้ายกระเป๋ทั้งสองข้าง
ติดดุมข้างละ ๑ ดุมสำหรับขั้ใบปกกระเป๋ ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาย
กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอ
สมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ที่ไหล่เสื้อระดับอินทรีनुสเดียวกับเสื้อยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขั้ตุดมติดกับตัวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อคอพับสี่ประเภทสี่ก้ากัแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ตุ้มเม็ดที่สอง

ตุ้มที่ไว้กับเสื้อ มีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทอกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สี่ประเภทสี่ก้ากัสั้นกว่ากระโปรงหรือสั้นเดียวกับกระโปรงผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีส่าบกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขนกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เติ้นควด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มุดม ๕ ดุม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลัง มีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ตัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อระดับอินทรีनुสเดียวกับเสื้อยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ

ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกกว้าง ๓ เซนติเมตร
 ตอนปลายขัดคมติดกับตัวเสื้อ การสวมสอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง
 แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สัประเภตสักกาสีเดียวกับ
 กระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาย ด้านหน้ามีควตามสาย
 มัดุม ๔ คุม แขนยาวหรือแขนสั้น ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร
 มีควหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับ
 แบบที่ ๒ ทิ้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติด
 เครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับ
 อินทรนุสเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่า
 ทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้าน
 คอกกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดคมติดกับตัวเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๓ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือ
 กางเกง และคาดเข็มขัดตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

คุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ และ ๓ เป็นคุมสีเดียวกับสีเสื้อ
 ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดย
 ใช้เสื้อเชิตสีประเภทสักกาสีแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอด
 ชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร
 แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

(๓) อินทรนุ ให้ใช้อินทรนุอ่อน มีเครื่องหมายตำแหน่งบน
 อินทรนุเป็นแถบสีเหลืองหรือสีทอง กว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้น

อินทรี ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และมีเส้นรูปดวงตราประจำกรุงเทพมหานครทำด้วยโลหะสีทองขนาด วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร ติดทับบนแถบกลาง

การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรี ๓ ทับอยู่บนปลอก พันสีก่ากั แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไป เว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีประเภทสีก่ากัขายาว ไม่พับ ปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรงสีประเภทสีก่ากัได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกงอนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

แบบที่ ๒ กางเกงขายาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกง กว้างประมาณ ๑ นิ้ว มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีzipด้านหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวบุดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มี ตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีzipกระทบด้านหน้าและ ด้านหลัง

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสักกาวกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะทองเบ็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมนกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑคันทน์นูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัด ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

แบบที่ ๒ เข็มขัดผ้าสี่ประเภทสักกาสีเดียวกับสีเสื้อกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัวสี่เหลี่ยมผืนผ้า

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับขอบกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้ามุขสั้นหรือมุขข้อหนึ่งหรือวัดตุเทียมหนึ่งสีด้า ไม่มีลวดลายถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้ามุขสั้นหรือรัดสั้นหนึ่งหรือวัดตุเทียมหนึ่งสีด้าแบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ใหม่เครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง และเข็มอักษรย่อ "กทม" ทำด้วยโลหะสีทองรูปวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายาง

สำหรับหญิงให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอแบะของ
เสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๘) บ้ายช่อและตำแหน่ง

ใหม่บายช่อพัสต์ค้ำขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๑.๕
เซนติเมตร ตัวอักษรสีขาว แสดงช่อตัว ช่อสกุล และช่อตำแหน่ง
สมาชิกสภาเขตใด แล้วแต่กรณี ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านบว

ข้อ ๕ อัญมณี เครื่องแบบพิธีการ มี ๒ ประเภท

ก. เครื่องแบบปกดีขาว ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนัง
หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีตุ้ม
โลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ตุ่ม ผ้าพัน
หมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักคนสีทองสูง ๕ เซนติเมตร
บนหมอนสักหลาดสีขาว

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก้ปทรงอ่อนพับปักสีขาว สายรัดคาง
สีทอง มีตุ้มโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑
ตุ้ม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักคนสีทองสูง ๔.๕
เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื่อ

ชายให้ใช้เสื่อแบบราชการสีขาว ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑ พ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทอกเสื่อเหนือกระเป๋าด้านซ้าย

หญิงให้ใช้เสื่อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอบ้าน แขนยาวถึงข้อมือมตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมดุมโลหะสีทอง ตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื่อคอแหลม และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสื่อคอบ้านมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสื่อคอปับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงินกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทอกเสื่อด้านซ้าย

(๓) อินทธรณู

ให้มอินทธรณูแข่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พันสีกหลาดสีดำ ติดทับเสื่อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก บักดินสีทอง เป็นลายประจำยามกำมปุกรังแผ่นอินทธรณู

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวชายยาว ไม่พับปลายขา หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ตัดก้นด้านหน้า ๒ เหลี่ยม และด้านหลัง ๒ เหลี่ยม ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื่อคอแหลมหรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื่อคอบ้าน

(๕) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูก
ถุงเท้าสีดำ

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบ
ปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาว
สีเนื้อ

ข. เครื่องแบบปกติภาคีคือตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
กับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาด
สำหรับบักครุฑพ่าห์ เสื้อและกางเกงหรือกระโปรงเป็นสีประเภทสีทากี”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๐

พลเอก ประจวบ สุนทรากร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบัน
ยังไม่ได้มีการกำหนดชนิด ประเภท ลักษณะของเครื่องแบบและระเบียบในการ
แต่งเครื่องแบบของสมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องออกกฎ
กระทรวงนี้